

Ordlista

DIRIGENT Står framför orkestern, och leder den. Är den som håller i repetitionerna, och bestämmer exakt hur musiken spelas.

STÄMTON Innan konserten börjar, tar oboeisten en stämton, tonen A. Alla i orkestern stämmer sina instrument efter samma A, och på så sätt brukar det låta bättre! Man kallar det för intonation – när alla spelar precis likadant låter det rent.

KONSERTMÄSTARE Violinisten som sitter allra längst fram till vänster om dirigenten är konsertmästare. Hen fungerar som en länk mellan dirigent och orkester, och alla violinisterna försöker alltid spela precis som konsertmästaren.

SYMFONI Ett längre orkesterverk med flera delar brukar benämnas symfoni. Delarna kallas för satser. En symfoni kan vara lång, upp emot en timme. Ibland kan man tycka att den är långtråkig. Eller alldeles underbar.

PODIET Scenen som musikerna sitter på.

PODIETEKNIKER Mycket viktiga personer för att orkestern ska fungera. De bär stolar och notställ, samt håller ordning på noterna.

FLYGEL Ett jättepiano fast på längden.

FRACK Plagg som de manliga medlemmarna i orkestern ofta när de spelar konsert. Kvinnliga medlemmar i orkestern bär långklänning, kjol, eller tjustiga byxor.

PRODUCENT Personen som ordnar med allt innan konserten börjar.

PROVSPELNING Om det blir ett ledigt musikerjobb i symfoniorkestern, ordnar man en provspelning. Då kommer musiker från hela världen för att tävla med varandra, och genom provspelningen utser man den eller de eller dem man tyckte var allra bäst. Det kan vara flera hundra som tävlar om ett jobb. De sökande spelar, en och en i taget, bakom en stor skärm, för att det ska vara rättvist för alla.

REPETITION Inför varje konsert jobbar musikerna i flera dagar koncentrerat för att musiken ska låta så bra som möjligt. Det kallas för att repetera.

REPERTOAR Musiken som spelas vid konserterna. Den kan vara äldre, från 1700-talets början ungefär, då heter det barockmusik. Musik från Mozarts tid kallas för wienklassisk. Musik som är skriven på vår tid kallas för nutida. Men det är viktigt då och angeläget att spela musik från vår tid också. Även för 150 år sedan kunde man tycka att det som var den nutida musiken var svårtillgänglig. Musiken utvecklas hela tiden. Spelas stycket för första gången heter det uruppförande.

KOMPOSITÖR ELLER TONSÄTTARE Den som skriver musiken.



APPLÅDER När konserten tar slut applåderar publiken. Gillar de det extra mycket brukar det busvisslas, och ibland ställer publiken sig upp. Det kallas "stående ovationer"! Man brukar inte applådera mellan satserna i en symfoni, till exempel, för delarna i musiken hänger ihop. Och tystnaden som ibland finns i musiken är oerhört viktig. Den kan vara helt magisk.

NOTER Musikens skriftspråk. När man lärt sig läsa noter är det precis lika lätt som att läsa bokstäver.

NOTBLAD En sida med noter.

ACKORD En samling toner som klingar fint tillsammans. Om de låter ljust och glatt, kallas det för ett dur-ackord, och om det låter lite sorgsnare är det ett moll-ackord. Till exempel går Vem kan segla förutan vind i moll, medan Blinka lilla stjärna går i dur.

PIANO Beteckning i noterna när musikerna ska spela svagt.

FORTE Betyder att musikerna spelar starkt! Det lite äldre namnet för instrumentet piano var pianoforte – och det betyder att det var ett instrument som kunde spela både svagt och starkt!